

## РЕШЕНИЕ

№ 186

гр. София, 22.04.2025 г.

### В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 1-ВО НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ, в публично заседание на двадесет и четвърти март през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СПАС ИВАНЧЕВ

ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА

КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

при участието на секретаря Марияна Кр. Петрова в присъствието на прокурора А. В. Г. като разгледа докладваното от Спас Иванчев касационно наказателно дело от общ характер № 20258002200158 по описа за 2025 година:

Производството по реда на чл. 346 т. 2 от НПК е образувано по подадена касационна жалба от защитника на осъдената подсъдима Т. С. Я. срещу нова въззивна присъда рег. № 4/29.01.2025 г. по ВНОХД № 20242200600710/2024 г. по описа на Сливенски окръжен съд.

С тази присъда е отменена оправдателна присъда № 101/28.06.2024 г. по НОХД № 20222230200858/22 г. на Сливенски районен съд и подсъдимата е призната за виновна в извършване на деяние по чл. 291, ал. 1 от НК, като по реда на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК ѝ е наложено наказание от 4 месеца лишаване от свобода, чието изтърпяване е отложено по реда на чл. 66, ал. 1 от НК за срок от три години.

С касационната жалба се ангажират основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 от НПК – нарушение на закона и на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, включително се твърди и необоснованост.

Твърди, че липсвала идентичност между повдигнатото и поддържано обвинение в хода на наказателното производство и възприетата от въззивната инстанция фактическа обстановка. Сам съдът бил стигнал до извода че представеното експертно заключение представлявало „чернова“ и било представено на държавния съдебен изпълнител на 31.08.2016 г. Осъдителният диспозитив пък визирал депозиране на 06.12.2016 г., каквито са фактическите твърдения и повдигнатото обвинение на досъдебното производство и с обвинителния акт. На втората дата, според защитата, подсъдимата не е била в сградата на РС - Сливен и не е депозирала заключение. Защитата твърди, че след като подсъдимата не е била на посочената дата в съдебната сграда и не е депозирала заключение, то следва да бъде оправдана по повдигнатото и поддържано обвинение.

На следващо място защитата се позовава на неизпълнени указания от предходно произнасяне на въззивната инстанция – по ВНЧД № 286/2022 г. на ОС - Сливен, от страна на държавния обвинител относно необходимост от конкретизация на обвинението. При повторно произнасяне по същата процедура, въззивната инстанция по ВНЧД № 28/2023 г. по същество ревизирала цитираното произнасяне на същата инстанция, с каквито правомощия последващия съдебен състав не разполагал.

Защитата продължава с твърдения за липса на мотиви относно даване на

отговор по правнорелевантните въпроси, а също така се твърди, че не е извършен анализ и не са изложени съображения защо се поддържат едни доказателства за сметка на противоречиви други. Заявява се, че не е извършен по същество никакъв анализ на събраната доказателствена съвкупност.

Излагат се и съображения относно извършените по делото съдебнооценителни експертизи, включително допълнителна такава и липсата на аргументация относно различията им и анализ относно възприемането на едно от тях, след като едната от тях е и повторна. Прави се позоваване на липса на анализ и на противоречиви групи свидетелски показания относно състоянието на оценявания строителен обект, както и анализ на обясненията на подсъдимата. Липсвало съпоставяне на свидетелските показания и се посочва, че от мотивите на въззивната инстанция се установявала липса на свидетелски показания, които да са ползвани, както и доказателства, липсвали и съображения, ако са неотнормирани към материалите по делото, защо биха били такива.

Прави се и възражения относно същността на претендираното за невярно заключение на подсъдимата и съпоставянето с възприетото от съдилищата заключение на експерта Г., като при това на подсъдимата не се включвала стойността на земята, за разлика от ползваното на цитираното вещо лице.

Защитата се позовава на противоречие между диспозитив и мотиви на въззивната присъда, поради възприемането на посочените две различни дати и го окачествява като абсолютно процесуално нарушение. Съдът приемал за меродавна датата 06.12.2016 г., това се извеждало от диспозитива на присъдата според защитата, като се приело за доказано, че ДСИ К. лично е входил в деловодството на РС - Сливен заключението, което му било предадено много по-рано – на 31.08.2016 г., от подсъдимата. Според защитата това съставлявало съществено изменение на фактическата обстановка, но въпреки това подсъдимата била осъдена да е осъществила състава на престъплението именно на 06.12.2016 г.

Иска се отмяна на новата въззивна присъда и оправдаване на подсъдимата, алтернативно се иска отмяната ѝ и връщане на делото за ново разглеждане на окръжния съд в града Сливен.

В допълнение към жалбата се посочва, че съдът се е произнесъл при липса на доказателства и в нарушение на принципа на чл. 18 от НПК, като в делото се съдържали доказателства, които не са приобщени по съответния процесуален ред. Конкретното отбелязване е, че въззивната инстанция не е прочела и приобщила по време на съдебното следствие (посочва се - след него) всички материали по делото, не е изслушала евентуални възражения в тази връзка и е дала ход на съдебните прения.

Излагат се доводи, че с разпореждане № 47/28.01.2025 г. докладчикът по делото е изискал от Сливенски РС материалите от досъдебното производство по делото. По време на съдебното заседание на 29.01.2025 г. защитата твърди, че предмет на разглеждане са били само материалите от въззивното производство и евентуално от първоинстанционното такова. Привежда като аргумент разпореждане № 297/31.01.2025 г. по НОХД № 858/2022 г., с което съдия от първостепенния съд е постановил 18 тома от досъдебното производство да се изпратят на въззивната инстанция. Защитата твърди, че по този начин при произнасяне на присъдата въззивният съд бил нарушил принципа на непосредственост съобразно чл. 18 от НПК.

Прокурорът от ВКП в съдебното заседание оспорва подадената касационна жалба, като заявява че тя е неоснователна. Според него въззивната инстанция е извършила цялостна проверка на постановената присъда, като не били допуснати нарушения в оценката на доказателствата, като чрез своя собствена преценка бил

достигнал до фактически и правни изводи, които били верни. Престъплението е доказано по несъмнен начин, а и материалния закон е приложен правилно, без да са допуснати твърдените нарушения.

Съдилищата от първата и втората инстанции били в една и съща сграда, а и в касационната инстанция не се предоставяло цялото дело в съдебната зала. Делото за пет - десет минути се е озовало при съдията, поради което прокурорът смята, че не са налице основания за отмяна на въззивната присъда.

Моли да се остави касационната жалба без уважение, а присъдата в сила.

Подсъдимата Я., редовно призована, се явява лично и се представлява от защитници, които поддържат подадената касационна жалба. Първият защитник акцентира на произнасянето на въззивната инстанция без да приеме материалите по делото и без същите да бъдат на негово разположение. Посочва, че счита това за абсолютно процесуално нарушение, което опорочава въззивния съдебен акт.

Поддържа алтернативните искания от касационната жалба.

Вторият защитник посочва, че било недопустимо според него въззивната инстанция да отмени изцяло присъдата на първоинстанционния съд и да признае подсъдимата за виновна, без да установи по безспорен и категоричен начин признаците от състава на престъплението. Моли за отмяна на атакуваната по касационен ред присъда и за оправдаване на подсъдимата.

Подсъдимата Я. в лична защита поддържа тезата на защитниците си.

При последната си дума подс. Я. заявява, че не се признава за виновна и моли за оправдателна присъда.

Върховният касационен съд, 1-во наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите на чл. 347 ал. 1 от НПК, установи следното:

С присъда № 101/28.06.2024 г. по НОХД №20222230200858/22 г. на Сливенски районен съд подсъдимата Я. е призната за невиновна и съответно оправдана по възведеното с обвинителния акт обвинение за извършено престъпление по чл. 291, ал. 1 от НК.

С атакуваната по касационен нова въззивна присъда съдът по протест на прокурор от Сливенската районна прокуратура е отменил първоинстанционния съдебен акт и е признал подсъдимата Я. за виновна в извършване на престъпление по чл. 291, ал. 1 от НК, като по реда на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК ѝ е наложено наказание от 4 месеца лишаване от свобода, чието изтърпяване е отложено по реда на чл. 66, ал. 1 от НК за срок от три години.

С въззивната присъда подсъдимата Я. е осъдена да заплати деловодните разноски в размер на 4 231. 38 лева.

Касационният състав на първо място счете, че следва да обсъди направеното възражение за произнасяне на въззивната инстанция без приобщаване и разглеждане на доказателствени материали по делото, доколкото се претендират нарушени основни принципи и правила при провеждане на наказателната процедура.

Верността на направеното възражение се установява от местонахождението на цитирания документ – в единната информационна система на съдилищата и като такъв е част от наказателното дело по силата на аргумент, изводим от чл. 310, ал. 1 от НПК. Той е генериран в системата под посочения № 297/31.01.2025 г. по описа на първоинстанционното делото в 10.11.03 ч., когато е подписан с квалифициран електронен подпис от С. К. Д., съдия от Сливенски РС. С това разпореждане се разпорежда всички материали от досъдебното производство по делото, до този момент намиращи се в съда от първата инстанция, да се изпратят за прилагане към ВНОХД № 710 /24 г. на Сливенски окръжен съд.

Съобщенията на прокурора за краткото време за придвижване по двете

инстанции на тези материали биха могли да имат поне минимално основание, ако това се беше случило преди постановяване на присъдата. Този казус обаче предполага съвсем различна хронология и единствения извод, който може да се направи е, че въззивната инстанция е разгледала делото и е постановила атакувания по касационен ред съдебен акт (неговият диспозитив), без да са били при нея изпратените впоследствие материали. Това обстоятелство съставлява обективен факт.

Касационният състав намира за необходимо да припомни основополагащото право на обвинените в престъпление на справедлив съдебен процес, тоест делото им да се разгледа от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона – чл. 6, от КЗПЧОС. В настоящия казус определянето на състава и независимостта на съда като цяло не се оспорват. Поставена е под съмнение безпристрастността на съда. Ясно различни в съдебната практика по този въпрос са два основни критерия - субективен и обективен, като личната безпристрастност на съдебния се предполага до доказване на противното. В този смисъл са делата в ЕСПЧ - *Piersack vs Belgium*, apl. № 8692/79, *De Cubber vs Belgium*, apl. № 9186/80 и др. Касационната инстанция в това производство от съдържанието на мотивите или поведението по време на производството не може да направи изводи за наличието на небезпристрастност, но това не е и необходимо. Обстоятелството за произнасяне на съда, без да са негово разположение всички налични материали по делото, установено по един безспорен начин, с положителност оборва презумпцията за безпристрастност на съдебния състав. Проявената небрежност от съдебния състав означава пренебрегване на изискванията за произнасяне по вътрешно убеждение, което да е основано на цялостно запознаване, проверка и анализ на всички възможни доказателства по делото. В такъв случай единствения извод при преценка на съдебния акт на въззивната инстанция е, че той е имал предварително формирано вътрешно убеждение при постановяване на диспозитива на присъдата, основано не на материалите по делото, тоест е налице предубеденост. Присъдата, включително и във въззивното производство, е единство от диспозитив и мотиви, като не е допустимо едва при изготвяне на мотивите съдът да се запознава с всички материали по делото, каквото на практика се е случило.

Възражението на прокурора за това, че всички материали по наказателното производство не са били на разположение в съдебната зала по време на касационното производство не е относимо към настоящия казус, доколкото самите материали са били на разположение на страните и на съда и се намират в касационния съд. Освен това основанията, въз основа на които се провежда настоящето производство, не изискват материалите да са събрани и проверени лично в касационното производство, освен в случай на приложение на чл. 354, ал. 5 от НПК, какъвто конкретния процес не представлява. Впрочем, в чл. 18 от НПК възможност за точно такова изключение е предвидена.

В заключение следва да се отбележи, че предварително формираното вътрешно убеждение при постановяване на съдебния акт означава наличие на основание по чл. 29, ал. 2 от НПК от НПК – забрана за участие в състава на съда на всички членове на състава. Разглеждането на делото в такъв състав е пряко и съществено нарушение на процесуалните правила, тъй като той е незаконен. Налице е основанияето по чл. 348, ал. 3, т. 3 вр. ал. 1 т. 2 от НПК, което налага присъдата да бъде отменена и делото да се върне за ново разглеждане от друг състав, който да се произнесе след проверка, анализ и оценка на всички налични доказателства и материали по делото.

При новото разглеждане следва да се отчетат и направените възражения от защитата в настоящето касационно производство, тъй като на тях сега не може да

бъде отговорено, предвид констатацията за наличието на незаконен състав. Последната предхожда и обезсмисля разглеждането на тези възражения.

Ето защо и на основание чл. 354, ал. 3, т. 2-ра вр.ал. 1, т. 5 от НПК, Върховният касационен съд, състав на първо наказателно отделение,

### **Р Е Ш И:**

ОТМЕНЯ въззивна присъда рег. № 4/29.01.2025 г. по ВНОХД № 20242200600710/2024 г. по описа на Сливенски окръжен съд.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на въззивната инстанция от друг състав на съда и от стадия на съдебното заседание.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.